

ILLUSTRATIE: STUDIO VONG

Ze weet het nog goed, voorjaar 1999, het was een warme dag. Monique Schleijsper (35, toen) was actief in de ouderraad van de basisschool van de kinderen. Dan doe je ook klusjes rond de school. Opruimen, speelgoed schoonmaken, wat klein onderhoud. Schleijsper ontfermde zich over het schoolplein. Onkruid bestrijden. Met zo'n druksproeier, een draagbare plantenspuit. Ze spoot Roundup tussen de tegels. Een fikse klus nog, want er waren twee pleinen, voor en achter de school. "Het vernevelde behoorlijk."

Na enkele dagen kreeg ze luchtweklachten. Kortademig. Pijn in de rug. Het werd almaar erger. Op zondagavond naar de weekeinddokter. Die kon niets vinden en stuurde haar naar huis. Het zou vanzelf wel beter gaan. De volgende dag zou ze mee met schoolkamp van de kinderen. Maar ze bleef thuis. Hondsbereerd. "Ik wist niet waar ik het zoeken moest. Ik was net weer begonnen met roken. Ik dacht dat het daardoor kwam."

Het ging niet vanzelf over. Toen het echt te gek werd – "Ik kreeg bijna geen lucht meer" – ging Schleijsper naar de eerste hulp van het ziekenhuis in Sittard. "Mevrouw, u bent doodziek", zei de spoedarts. Ze had koorts en extreme ademnood. Maar niemand kon er een vinger achter krijgen. Ze vermoedden een bacteriële longontsteking, maar de benauwde Monique Schleijsper reageerde niet op antibiotica.

Haar toestand verslechterde. Diezelfde dag nog werd ze met spoed

overgebracht naar het universiteitsziekenhuis in Maastricht, waar longarts Marjolein Drent haar onderzocht. Nee, door het roken kon het niet komen, zei Drent: 'Als je daar zo acuut ziek van zou worden, zou beslist niemand meer roken', zei de arts tegen Schleijsper. Drent besloot tot een inwendig onderzoek van de luchtwegen en een longspoeling bij de extreem kortade-

mige patiënte. Schleijsper dacht dat ze in zou blijven. "Maar dat onderzoek is achteraf wel mijn redding geweest." Drent zag dat er geen bacteriële ontsteking was. Ze gaf haar patiënte prednison, waardoor ze in korte tijd volledig herstelde. "Binnen een etmaal was ik boven Jan." Maar toen: hoe kon dit nou? Schleijsper: "We hebben alles nagelopen. We hebben die eerste keer nooit

aan Roundup gedacht. Het was bekend dat ik gevoelige luchtwegen heb, ik reageer erg op chemische stoffen. Maar zo erg, dat was nog nooit voorgekomen. We kwamen er niet uit."

Dan wordt het juni 2000. Schleijsper is nog altijd actief op de basisschool. En weer moeten er klussen worden gedaan. Weer werpt Schleijsper zich op als vrijwilliger

voor de onkruidbestrijding op de twee schoolpleinen. Opnieuw loopt ze uren Roundup spuitend rond met de druksproeier. "Ik vond dat leuk werk. Lekker actief."

Maar weer werd ze ziek. De symptomen waren ditmaal minder heftig. "Wel dezelfde soort klachten, rugpijn, kortademig. Ik ben direct naar Maastricht gegaan." Daar werd toen voor het eerst de relatie gelegd tussen beide keren spuiten met glyfosaat en de allergische reacties.

Schleijsper herstelde met medicijnen opnieuw en heeft aan beide incidenten geen restverschijnselen overgehouden.

Voor longarts Drent staat door het tweede incident het oorzakelijke verband van blootstelling aan glyfosaat en de longklachten bij haar patiënte vast. Ze publiceerde met collega's over de casus in een wetenschappelijk tijdschrift.

Schleijsper moet bekennen dat haar man nog steeds voor de oprit thuis Roundup gebruikt tegen onkruid. "Ik blijf ver uit de buurt als hij het gebruikt. Maar ik moet maar weer eens met hem over gaan praten. De risico's worden enorm onderschat. Zelfs mijn eigen partner kan ik er niet van overtuigen dat het spul gevaarlijk is."

"Glyfosaat zit in veel meer huis-, tuin- en keukenmiddelen. Ze zeggen dat je er kanker van kunt krijgen, maar over longproblemen hoor je nooit iemand. Op de verpakking staat alleen dat je het in de buitenlucht moet gebruiken, niet dat je je luchtwegen moet beschermen met een mondkapje bijvoorbeeld. Ik vind dat onverantwoord."

Monique Schleijsper: 'Het was kantje boord'